

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa „M.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
przeciwko „H.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej - Gminy Miasta S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 marca 2019 r., sygn. akt I AGa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 21 marca 2019 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił - w sprawie z powództwa „M.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. przeciwko „H.” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przy udziale interwenienta ubocznego Gminy Miasta S. - wyrok Sądu Okręgowego w [...] z 13 marca 2018 r. w ten sposób, że oddalił powództwo co do kwoty 3 333 024,61 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 25 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty, stosowanie do

tego zmienił rozstrzygnięcie o kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji oraz orzekł o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła powódka, zarzucając naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 123 § 1 pkt 1 k.c., art. 382 w zw. z art. 278 § 1 w zw. z art. 232 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne i potrzeba wyjaśnienia czy sąd rozpoznający spór o roszczenie objęte wcześniejszym zawezwaniem do próby ugodowej jest uprawniony do zakwestionowania decyzji sądu, przed którym toczyło się w tym zakresie postępowanie pojednawcze co do oceny formalnej i materialnej zawezwania do próby ugodowej.

5. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003/18/436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r. (II PK 284/11, niepubl.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw.

Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

6. Skarga kasacyjna w niniejszej sprawie nie zawiera dostatecznych argumentów uzasadniających przyjęcie występowania w sprawie tak rozumianego istotnego zagadnienia prawnego. W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że ewentualna potrzeba wyjaśnienia, czy sąd rozpoznający spór o roszczenie objęte wcześniejszym zawezwaniem do próby ugodowej jest uprawniony do zakwestionowania decyzji sądu, przed którym toczyło się w tym zakresie postępowanie pojednawcze co do oceny formalnej i materialnej zawezwania do próby ugodowej, pozostaje bez związku z zarzutami skargi kasacyjnej i realiami sprawy. Skarżący precyzuje bowiem przedstawione zagadnienie prawne, odwołując się do związania sądu rozpoznającego sprawę o roszczenie, orzeczeniem sądu przeprowadzającego postępowanie pojednawcze. Tymczasem z ustaleń faktycznych sądów *meriti*, którym Sąd Najwyższy jest związany, wynika, że sąd przeprowadzający postępowanie pojednawcze w 2011 r. oraz w 2014 r. nie wydawał jakiegokolwiek orzeczenia; doszło do ustalenia, że do zawarcia ugody nie doszło, a zatem nie otworzyła się nawet potrzeba dokonania oceny dopuszczalności tej ugody w trybie art. 184 k.p.c.

Jeśliby poszukiwać problemu prawnego, to raczej na płaszczyźnie oceny wniosku o zawezwanie do próby ugodowej jako czynności przerywającej bieg przedawnienia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. W realiach niniejszej sprawy bowiem kwestia czy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej wniesiony w 2014 r. był czynnością zmierzającą do dochodzenia roszczenia i czy była to czynność zamierzająca do dochodzenia roszczenia bezpośrednio miała fundamentalne znaczenie w toku postępowania odwoławczego. Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne tej kwestii w istocie nie dotyczy. Równocześnie jednak, nawet w przypadku gdyby skarżący sformułował zagadnienie prawne we wskazany

sposób, nie może ująć uwagi, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przesądzono, że nie jest czynnością zmierzającą bezpośrednio do dochodzenia roszczenia zawezwanie do próby ugodowej, którego celem jest jedynie wydłużenie okresu zaskarżalności wierzytelności przez doprowadzenie do kolejnej przerwy biegu przedawnienia. Taki cel pozostaje zarówno w sprzeczności z założeniami instytucji przedawnienia roszczenia, którymi jest przede wszystkim czasowe ograniczenie uprawnienia służącego wierzycielowi i przyznanie zobowiązanemu prawa do uchylecia się od zaspokojenia roszczenia, jak i w sprzeczności z podstawowym założeniem postępowania pojednawczego, którym jest doprowadzenie do zawarcia ugody, a nie do przerwy biegu przedawnienia. W każdym przypadku, sąd jest zobowiązany do badania czy zachodzą przesłanki określone w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., a więc również badania czy jest to czynność, która potencjalnie może doprowadzić do realizacji roszczenia oraz badania jaki jest jej rzeczywisty cel (np. wyrok Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2017 r., V CSK 204/16, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 103/17, niepubl.). To, że pierwsze zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg terminu przedawnienia nie przesądza w jakimkolwiek stopniu o wystąpieniu lub braku wystąpienia tożsamego skutku prawnego w odniesieniu do kolejnego zawezwania do próby ugodowej. Kolejne zawezwanie do próby ugodowej jest bowiem taką czynnością, która może wywołać skutek przewidziany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., ale jedynie wówczas, jeżeli w okolicznościach stanu faktycznego zaistnieje podstawa do oceny, że czynność tę przedsięwzięto bezpośrednio w celu wskazanym w tym przepisie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2016 r., III CSK 50/15, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 19 lutego 2016 r., V CSK 365/15, niepubl.; postanowienie z 10 kwietnia 2018 r., II CSK 694/17, niepubl.).

7. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach orzeczono zgodnie z art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

jw